

Patarimai mokytojui,

kaip padėti mokiniams, turintiems optinę disgrafiją

Paruošė Pasvalio r. sav. Pedagoginės psichologinės tarnybos
logopedė metodininkė Andromeda Baršauskienė (2009)

Kas yra optinė disgrafija? Optinė disgrafija – rašymo sutrikimas, atsirandantis dėl nepakankamo regimojo suvokimo, analizės bei sintezės, erdvės vaizdinių. Painiojamos raidės, turinčios bet kokių vienodų elementų: e-è, m-n-u, l-t-k-b, b-d-p, z-r. Mokiniai negali įsiminti raidžių, rašydami jas iškreipia, gali neparašyti kurių nors reikalingų raidės elementų arba prirašyti jai nereikalingų. Būdingas šiems vaikams veidrodinis raidžių rašymas (r-m, m-n, l-d, d-b), žodžiai rašomi iš dešinės į kairę. Mokiniams nebūdingi tarties trūkumai. Nurašinėdami mokiniai skupulingai kopijuoja kiekvieną raidės elementą, daro klaidas. Optinė disgrafija pasitaiko retokai.

Kaip šalinti optinę disgrafiją? Svarbu lavinti regimąjį suvokimą, mokyti regimosios analizės ir sintezės bei formuoti ir tikslinti erdvės vaizdinius.

Regimojo suvokimo tobulinimui, spalvos, formos ir dydžio atpažinimui siūlomos užduotys:

- Pasirinkti tokio pat dydžio, spalvos, formos figūras;
- Pastebėti, lyginti įvairių dydžių, formų ir spalvų daiktus;
- Atpažinti vienus ant kito nupieštus kontūrinius piešinius;
- Rasti nurodytas raides tarp kitų raidžių;
- Atpažinti raides, parašytas įvairiu šriftu;
- Pavadinti skaičius, raides tarp įvairių pasuktų, apverstų raidžių ir skaičių.

Regimosios analizės ir sintezės mokymas:

- Sudėti figūrą iš elementų (pagal pavyzdį ir iš atminties);
- Atpažinti ir nupiešti figūros veidrodinį vaizdą;
- Nustatyti grafiškai panašių raidžių bendrus ir skirtingus požymius;

- Rekonstruojant raides, skaičius iš vienu padaryti kitas: B-P, O-G, 6-8, 7-1 ir kt.
- Piešinėlyje nupieštus daiktus apvesti geometrinių figūrų ar raidžių kontūrais;
- Nustatyti, kurie daiktai panašūs į duotą erdvinę figūrą.

Erdvės vaizdinių formavimas ir tikslinimas:

- Nustatyti daikto padėtį pagal save: kas sėdi prieš tave, tavo kairėje, kas virš tavo galvos ir pan.
- Nusakyti daikto padėtį kito daikto atžvilgiu: kas auga namo kairėje? Už tvoros?
- Formuoti erdvės tarpusavio grįžtamuosius vaizdinius: ant-po, priekyje-užpakalyje, kairėje-dešinėje, gilus-seklus ir kt.
- Nusakyti savo ir kito objekto judėjimo kryptį.

Kad būtų lengviau įsiminti ir išmokti raides, galima naudoti išpjaustytas, išlankstytas raides, skaitmenis; painiojamas raides, skaitmenis dėlioti iš pagaliukų, lipdyti iš plastilino, karpyti ar lankstyti iš popieriaus. Pastaruoju metu įvairių užduočių ir žaidimų, lavinančių vizualinius procesus, gausu vaikiškuose žurnaluose ir laikraščiuose, spalvinimo knygelėse. Pvz., „Penki“, „Naminukas“, „Donaldso galvosūčiai“, „Sveiki, skaičiai“, Mikio galvosūčiai“, „Skaičiuok, piešk, spalvink, skaityk“, „Žaliasis laikraštis“ ir kt.

Naudota ir rekomenduojama literatūra:

1. Giedrienė, R., Monkevičienė, O. (1995). Kodėl nemiela mokykla? Vilnius.
2. Baracevičienė, V. (1998). Kaip dirbti su disgrafikais? Šiauliai.
3. Garšvienė, A., Ivoškuvienė, R. (1993). Logopedija. Kaunas.
4. Jei sunku skaityti, rašyti... (iš logopedų darbo patirties) (2000). Vilnius